

TISZTA ŐRÜLET

2 tekercs
 445 méter
 ff, normál
 magyar hang
 főcím a film elején

gyártó ország : Magyarország
 gyártó cég : Mafilm 8-as stúdió
 gyártási év : 1966.
 gyártásvezető : Winkler Julia

rendező
 forgatókönyv : Bánki László
 operatőr : Hoffmann Vladimír
 dramaturg : Oláh László
 zene : Vujicsics Tihamér
 szakértő : Sermann János
 hang : Preisz Kálmán
 vágó : Zákonyi Sándor
 munkatársak : Horváth Zoltán
 Kritza Rozi
 Meltsók József
 Sebestyén Enikő
 Schiller György
 Takács Gyuláné
 Nemescsói Tamás

A film a Köztisztasági Hivatal megbízásából készült.

szereplők:

a mániákusan rendes Rátonyi Róbert
 orvos I. Tomanek Nándor
 orvos II. Horváth Tivadar
 a huligán Szegő Tamás
 a virággal várakozó Bodrogi Gyula

Gobbi Hilda, Csala Zsuzsa, Gyenge Árpád,
 Kibédi Ervin, Szendrő József,

A vidám de már-már szatirikus film komoly gondra, a főváros tisztántartására hívja fel a figyelmet.

Egy férfi /a Köztisztasági Hivatal felelős posztján/ az elmeorvosintézetbe kerül, mert mániákusan gyűjti és keresi a szemetet még ott is, ahol nincs.

Az orvosok pszichoanalízis alá vetik - s a beteg félálmában "hangosan" újraéli, közli az orvosokkal az átélt traumákat, amelyek megháborodásához vezettek.

Ezek pedig, a budapesti szemetelők voltak; a kutyás, a cigarettázó, a parkban étkező, a lefolyókat eltömítő házmesterek, a szállítók, a randevura várók, a huligánok, a háziasszonyok, a nagyüzemek és megannyi más hulladékiszoró, hanyag ember és gép.

Ez a nagyfokú szemetelés kihívás volt a köztisztaság felelőségének, de ő felvette a harcot és támadásba lendült.

Takarítóosztagok és locsolókocsik indultak - de egy egész gépesített tisztasági hadsereg nem tudta legyőzni a szemetelőket.

Végül, egy különleges szerkezetű sugárpisztój segített, amely visszajuttatta a szemetet a tulajdonosához.

Ez később módosult, a pisztójból egy automata kar nyult ki és a szemetelőt a szemét megfelelő elhelyezésére kényszerítette.

De egyszer, egy szemétáradatban elromlott a pisztój és ez a véget jelentette...

A pszichoanalízis végén, a páciens teljesen gyógyultan tér magához, s az ujjai közt elhamvadó cigarettavéget a szőnyegbe tapossa.

Budapest, 1979. június.

LE

Rendező, író, szöveg: Bánki László, operatőr: Hoffmann Vladimir, vágó:
Zákonyi Sándor, szakértő: Sermann János, hang: Preisz Kálmán, gyár-
tásvezető: Winkler Julia.

A történet, amit most elmesélek, igaz történet, szereplői azonban
költött személyek. Ha valaki mégis magára ismerne valamelyikben...
Imádott fővárosunk egyik barátságos környezetű elmeógyógyintézetét
titokzatos új eset nyugtalanította. Állj! Főorvosunk jó munkájáért
kitüntettem. Mánia, igen, igen tipikus tünetek. A másik eset ami nekem
problémát okoz, tessék figyelni most, most lehet hallani, most beszél,
egyszerű paranoya, na ő az. Ezzel az esettel nem boldogulok. Ki az az
ember, fogalmam sincs. Majd a hipnoterápia segít. Hát remélem. Kérem
hozzák a beteget a szobámba. Az ápoltak mind normális elmebetegek voltak,
...egy kivételével! Ez a kivétel, - most már elmondhatom, - én voltam.
Azonnal. Csak nyugodtan, csak nyugodtan. Lazítsa el az iumait. Nem annyira!
Szemhéjai elnehezülnek, lecsukódnak, nem tudja többé kinyitni a szemét.
Alszik, már alszik is. Orrán keresztül lélegzzen. Hogy hívják, mi a fog-
lalkozása? Hogy hívják, mi a foglalkozása? Nem mondom meg. Találják ki,
mire emlékszik? Mire emlékszik? Gondolkodják. Jó, gondolkodom. Persze
akkor még azt hittem, hogy én vagyok a normális és a többiekben van a
hiba... De menjünk csak sorba! Elaltattak. Nem tehetek róla, de én hor-
kolok! Ettől egy kicsit idegesek lettek. Aztán meg akarták tudni, hogy ki
vagyok? De én annyira ki voltam, hogy azt sem tudtam ki vagyok? Így
aztán ők sem tudták meg. Mégegyszer köszönöm a kinevezésem alkalmából
hozzám intézett jókívánságaikat és remélem, hogy a tisztaság érdekében
kifejtett munkánk eredményes lesz. Köszönöm. Jó munkát. Köszönöm. ~~Állj!~~
~~Állj!~~ ~~Állj!~~ ~~Állj!~~ ~~Állj!~~ ~~Állj!~~ ~~Állj!~~ ~~Állj!~~ ~~Állj!~~ ~~Állj!~~ ~~Állj!~~
Viszontlátásra. Gondolkodtam. És, sajnos el is mondtam
mindent. De ki lát a jövőbe? Én se láttam, amikor magabiztos derüvel,
tettvagytól buzogva átvettem hivatalomat. Oh, ez a hivatal! Hogy óvták
barátaim! De én nem hallgattam rájuk. Csak mosolyogtam. Pedig nekik volt
igazuk. Jött az ismeretlen telefonáló...egy, a pesti milliók közül.
Halló? Meg vannak maguk örülve, esik az eső és locsolnak, há. S már az
arcomra fagyott a mosoly. Biztos csak a locsolási tervet kellett telje-
síteni. Nem, ez tévedés, az jó ha esik, az nem locsolás, az mosás, értem,
értem, nyugodjék meg. De mi a különbség a kettő között? Az a különbség,
hogy... A két orvosnak meg tudtam magyarázni. De két millió embernek
kellene magyaráznom, hogy mi a különbség? Mert a nagy melegben, amikor
olvad az aszfalt és le kell hűteni, akkor locsolunk! Vagy, amikor szél
kavarja a port: akkor locsolunk! De, amikor esik az eső és feláztatja az
uttestre tapadt szemetet, akkor: mosunk! Esőben nem locsolunk, hanem
mosunk! Nincs locsolási terv teljesítés! Nincs megőrülés! Mosás van!
Mosás! Tetszenek érteni? Mire emlékszik még? Mindenre. Nem akarom elhinni,
hogy mik vannak? Magam néztem utána, álruhába öltöztem. Persze tovább
faggattak. Ugy kellett nekik! Meglestem életem egyik megromt óját: a
kutyás embert. Neki ott volt a csikktartó...a kutyának a folyóka...de
nem és nem...Csak mellé...mindig csak mellé! De ez még semmi! Nézzék ezt
az ügyes kis gépet! Milyen pompásan kitisztítja a folyókat...De aztán meg-
jelennek a házmesterek. Eleinte vannak közöttük érdekellentétek, ezek
azonban később elsimulnak...csak a folyóka dugul el...És meséltem tovább..
Beszámoltam arról, hogy hogyan ismertem meg a szemetelők legkülönfélébb
tipusait. Ime: a dacos! Juszt se a hulladékgyűjtőbe dobja jegyét...Az
álnok szemetelő. Ő bedobja...De hova? A romantikus. Nem, nem tévedés!
Ilyen is van. Ő is a szemetelők egyik típusát képviseli. Nem hiszik? Vár-
janak egy kicsit. A kislány kéik...Mikor nem kéik? Feltámadnak a kétélyek.
Igyeljenek csak! Szeret...nem szeret...szeret...nem szeret...Szeret!
ye megmondta?...aztán jön a szél...és a virágok gyengéd szirmai éppúgy
mérté válnak, mint az eldobált papírhulladékok a szépen gondozott par-
ban. Na de menjünk tovább! Most jön a pedáns kis asszonyka! Hát nem
anató? Ugye, milyen aranyos? ./

Várjál, édes várjál. Egy hajszál. Ugy? Várjál, egy kis pihe, csak egy kis morzsa. Szervusz drágám, szervusz! Hoplá! Ugy látszik, másik pedáns háziasszony is lakik itt. A huligán...akit minden hidegen hagy... Vagy mégsem? Na, mit verekszik, én csak a hivatásomat teljesítem. Az emlékek szinte letörtek... Kérk egy cigarettát? De már az első szippantás után jobban éreztem magam. Nem úgy orvosaim, akik egyre idegesebbek lettek. Rémitő lidércnyomásos álmaim voltak. Tovább meséltem. Hogyan kísértett az egyéni szemetelők tömegeinek nyomasztó látványa. Hogyan nyuzta idegeimet a nagyüzemi szemetelés...De nem hátráltam meg! Ugy érez em, itt nem védekezni, hanem támadni kekk! Harcba indultam! Szemétgyűjtő gépkocsik rajta! Bevetettem az egész gépsített tisztasági hadsereget. Locsolókocsik indulnak. Küzdött, harcolt a gárda. Vállvetve ember és a gép... Kukások elfe! Tisztozattunk, gyűjtöttünk és temettük a szemetet. De győzött a tulerő és én úgy éreztem, hogy a várossal együtt engem is elborít, megfojt a szemet. Ilyen éjszakák után kimerültem, csurom vizesen ébredtem. Csak a kávé tartotta bennem a lelket. S lassan már csak a csodában biztam. Valemi csodafegyverben. Az okos gépek korszakának megfelelő eszközben, ami megszünteti a szemetelést. Ejt nappallá téve dolgoztam, amíg elkészült életem műve: a rehulladókozó sugár-pisztoly. Azonnal munkához láttam. Csodálatos volt a hatás. Ettől már csak egy lépés volt a didakto-deszemetelő készülék megalkotása. Ez ugyan csak az egyénre hatott, de pompás eredménnyel. Bankadatlanul serénykedtem, de meg is volt az eredménye. Megváltoztak az emberek és a város is velük változott. Egyes kerületekben csak papucsban léptek ki az emberek az utcára. Olyan tiszta volt a járda, hogy enni lehetett rajta! Megszűnt a nagyüzemi szemetelés...Még a kutya is megemberelte magát.. Hát még a gazdája! De ekkor! Oh, borzalmas nap! Beleszemeteltek a készülékembe! Pont a rehulladókozó sugárpisztolyba! Vége! Mindennek vége lett! Sohasem tudtam másikat készíteni. S egy pillanat alatt kialakult bennem az a kényszer, hogy mindenki után nekem, személy szerint nekem, sajátkezűleg kell felszednem a szemetet. És szedtem!Jártam...futottam... és szedtem...Mindenk után...A végső dőfést a plakátragasztó adta megkínzott elmémnek. Ettől a látványtól kicsordult a pohár! Így kerültem ide...De itt tisztaság van...nem szemeteltek! Hát én kerestem magamnak szemetet...ott is, ahol nem volt...Öntudatlan állapotban, a hipnózis kényszerében mindezt elmeséltem orvosaimnak. Nem számolhattam történetem következményeivel...Szegények...!Mindent elkövettek, hogy én meggyógyuljak...Sikerült!

.....

1966

TA 669

1014.

TISZTA ÖRÜLET
- Köztisztaság -

r, f: Bánki László, szó: Szermann János, o: Hoffmann Vladimir, v:
Zátonyi Sándor, h: Preisz Kálmán, gy: Winkler Julia
ff, 450 m, rj, MAFILM PS

A Köztisztasági Hivatal vezetőjévé kinevezett szerencsétlen ember
beleőrül a főváros tisztaságáért folytatott küzdelembe.

CLEAN MADNESS
- Public sanitation -

An unfortunate man who was appointed Director of the Office of Public
Sanitation goes mad in his struggle for a clean Budapest.

á Díj: 1968. Budapest, II. Magyar Reklámfilmszemle, "diploma"